

ФОРУМ МЛАДИХ СА ИНВАЛИДИТЕТОМ

УПУТСТВО ЗА ПИСАЊЕ ПРЕДЛОГА ПРОЈЕКТА

Пројекат финансира Европска унија

1. ОСНОВНИ ПОДАЦИ О ПОДНОСИОЦУ ПРЕДЛОГА ПРОЈЕКТА И О ПРОЈЕКТУ

Напомена: Пре него што почнете да попуњавате формате за предлог пројекта, идејна конструкција вашег предлога пројекта требало би да је већ готова. У изради предлога пројекта потребно је да, поред програмског дела планираног тима, састављеног од представника носиоца пројекта, учествују и особа/е задужене за финансијску администрацију и праћење.

1.1. Организација која подноси пројекат

Наведите име организације (како је наведено у документу о регистрацији), службену адресу, телефон, факс, e-mail адресу и контакт особу.

1.2. Назив пројекта

Наведите назив који сте дали вашем пројекту. Потрудите се да назив буде кратак, да говори о суштини вашег пројекта и да буде лак за памћење.

1.3. Локација на којој се одвијају пројектне активности

Наведите локацију (име града) на којима ће се спроводити ваше пројектне активности.

1.4. Кратак опис услуге предвиђене предлогом пројекта

Прикажите кратак, концизан и свеобухватан опис услуге. Кратак опис услуге треба да прикаже све главне активности и циљеве, као и очекивану промену код корисника услуге. Прикажите и делове пројекта у неколико реченица по следећем редоследу:

- укратко опишите проблем у локалној заједници,
- дефинишите циљну групу и њене проблеме на које пројекат настоји да одговори,
- које се очекивано побољшање настоји остварити пројектом.

1.5. и 1.6. Циљне група

Први корак у осмишљавању пројекта је да се прецизно разјасне и одреде **циљне групе (дирекне и индирекне)** са којима намеравате да радите и да се **проблем дефинише у односу на њих**.

Наведите опште карактеристике дирекне циљне циљне групе обухваћене пројектом и представите је, тако што ћете навести њену бројчану и социо-економску структуру као и друге особине које сматрате битним и које упућују на њену угроженост.

Када је у питању индиректна циљна група, наведите све категорије индирекних циљних група на које ће пројекат својим активностима имати индиректни утицај.

1.7. Опис проблема

Представите стање у којем се циљна група налази и наведите последице тог стања угрожености (по циљну групу) које желите да промените. Да бисте што јасније и убедљивије изложили проблематично стање или потребу коју желите да решите, поткрепите тај приказ вашим сопственим искуством, статистичким подацима добијеним из поузданих извора (навести извор података), као и прегледом релевантне литературе. Немојте претпоставити да сви разумеју и осећају проблем онако добро и дубоко као ви.

Ваша анализа би требало да прикаже и да садржи:

- Спецификацију људских потреба, проблема и њихову манифестацију
- Ваше тачно разумевање проблема циљних група који желите да решите
- Важност решавања тог проблема

1.8. Општи циљ пројекта

Под општим циљем се подразумева стратешка, реформска или пожељна друштвена промена или утицај који ће пројекат имати на социјалну средину у којој се спроводи.

Он објашњава зашто је пројекат важан за друштво, у смислу дугорочне користи за крајње кориснике и шире користи за друге групе.

Општи циљ се не досеже имплементацијом једног пројекта. Појединачни пројекат само доприноси његовом остварењу.

1.9. Сврха пројекта

Сврха пројекта је укупна позитивна промена коју остварени резултати постижу код циљне групе.

Сврха пројекта представља конкретан циљ пројекта који се може остварити у оквиру времена предвиђеног за трајање пројекта и са расположивим људским и материјалним капацитетима.

Изложити и анализирати сврху, тј. конкретан циљ, значи, претворити проблем у решење.

Сврха пројекта мора бити:

- **реална** – може се реализовати с постојећим ресурсима у оквиру задатог временског периода
- **специфична** – може се јасно дефинисати и промена се може приписати пројекту, а не нечем другом
- **мерљива** – могуће је измерити успех пројекта

Један пројекат не може решити све аспекте наведеног проблема. Зато треба одабрати ону сврху, тј. циљ, који је могуће остварити.

Сви индикатори односно показатељи остварености резултата, би реално требали да буду:

1. **мерљиви** – неопходно је да постоји могућност мерења или квалитативних или квантитативних промена у односу на утврђено почетно стање;
2. **рационални и практични** – да њихово праћење захтева што мање финансијских средстава, опреме, расположивих вештина и времена;
3. **релевантни и прецизни** – између индикатора и онога на шта се они односе (сврха или резултат) мора постојати јасна веза, и они морају јасно мерити промену у односу на почетно стање.

Индикатор сврхе пројекта одговара проблему циљне групе који сте идентификовали у опису проблема.

1. Смера (повећање)
2. Предмета
3. Квантитативног показатеља који може бити изражен у целом броју или проценту
4. Циљне групе
5. Места (у хх граду)
6. Времена.

1.10. Резултати пројекта

Резултати – конкретне добробити, бенефити и услуге које ће корисници добити од спроведених група активности пројекта. Резултати морају бити мерљиви.

Смисао и значај резултата пројекта можете открити одговорима на следеће питање:

- До каквог конкретног стања или догађаја треба да доведу активности које ћете спровести у оквиру пројекта ?

Резултати, као и сврха пројекта, морају бити:

- **Реални** – могу се реализовати са постојећим ресурсима у оквиру задатог временског периода
- **Конкретни** – могу се јасно дефинисати и прогрес се може приписати пројекту, а не нечем другом
- **Мерљиви** – на основу њих је могуће измерити успех пројекта

У пракси често наилазимо на проблем јасног разликовања резултата и активности. Најједноставније је рећи да резултати одговарају на питања ШТА желимо да постигнемо, а активности на питање КАКО ћемо то постићи.

Веома је важно да пружите прецизан квантитативни приказ резултата пројекта помоћу индикатора. На тај начин демонстрирате професионализам и омогућавате да се изврши мониторинг и евалуација пројекта. Индикатори приказују специфичне циљеве пројекта на мерљив начин и представљају показатеље успешности којима се прати утицај пројектних активности (односно услуге) на укупно побољшање стања корисника. Индикаторима се мери промена: то је број или проценат који демонстрира колики је напредак остварен у одређеном пројекту.

Индикатори резултата треба да се садржајно недвосмислено односе и да доказују постизање очекиваних резултата, нпр. број корисника који је усвојио нове вештине.

1.11. Групе активности

Успешно спровођење пројектних активности води испуњењу резултата, остварење резултата пројекта води остваривању сврхе пројекта (односно укупне позитивне промене код циљне групе), а сврха пројекта доприноси остварењу општег циља пројекта.

Дајте преглед активности које ћете у оквиру пројекта спроводити. Сваки пројекат садржи неколико већих група, **група активности**, у оквиру којих постоји више појединачних активности. Нпр. група активности – Медијска презентација може садржати следеће појединачне активности: контактирање медија, конференција за штампу, јавна трибина.

Све активности морају да се реализују у току трајања пројекта. План активности мора да буде реалан, комплетан, јасан и кохерентан и активности унутар њега морају имати логичан редослед.

1.12. Предуслови

Овај одељак би требало да пружи увид у оно од чега спровођење активности зависи и без чијег испуњења није могуће отпочети са било каквим пројектним активностима (нпр. протокол о сарадњи, обезбеђење подршке локалне самоуправе, детаљно познавање стања у коме се налазе корисници и сл.).

1.13. Ризици

Наведите могуће ризике које предвиђате и који могу омести предложену реализацију активности. Они могу бити повезани са циљним групама (неодобравање родитеља, незаинтересованост корисника и сл.), али се могу тицати и ширег окружења (нпр. неодобравање локалних власти и сл.).

1.14. Методологија

Опишите приступ који ће пројектни тим имати према циљним групама и на које начине ће подмиривати њихове потребе. Образложите принципе, методе и саме технике (садржај) рада и зашто ће баш такав начин задовољавања потреба на најбољи начин одговорити на препознате потребе циљних група или групе.

Без обзира са ког стручног аспекта планирате методологију пројекта, трудите се да одговорите на следећа питања:

- Зашто сте одабрали баш те методе?
- На који начин сте представнике циљне групе укључили у планирање начина подмирења њихових потреба и на који начин одабране методе подмирују њихове потребе?

- На који начин је ваше досадашње искуство утицало на обликовање метода које ћете користити, како сте интегрисали успехе из претходних иницијатива/пројеката, и како је релевантна литература утицала на обликовање вашег рада?
- На који начин су појединачне активности, предвиђене пројектом, повезане једна са другом?
- Наведите шта је то иновативно у вашем приступу према корисницима, зашто баш тај начин рада води до очекиваних резултата?

1.15. Праћење и процена постигнућа (Мониторинг и евалуација)

Изложите начин на који ћете вршити мониторинг и евалуацију пројекта. Наведите најважније индикаторе које намерава да користите за оцену успешности пројекта.

Добар план мониторинга треба да образложи који ће индикатори, постављени уз очекиване резултате, бити одабрани за праћење и којом динамиком ће се обављати мониторинг и евалуација.

Приликом планирања мониторинга (праћења) и евалуације (процене постигнућа) треба имати у виду да они морају одговорити на следећа основна питања:

1. ШТА ће се пратити и процењивати?
2. КО ће вршити праћење и процену?
3. КАДА ће пратити и процењивати?
4. КАКО, којим методама и инструментима ће се вршити праћење и процена?

1.16. Одрживост

Важно је представити шта ће се са пројектом десити након што МРЗСП престане са финансирањем ваших пројектних активности. Наведите план одрживости пројекта који ће обухватити планиране изворе финансирања, учешће корисника у трошковима пројекта, учешће локалне самоуправе, локалних донатора и слично.

Приликом конципирања пројектних активности треба размишљати о следећем:

- Да ли је могуће:
  - побољшање садржаја постојећих услуга
  - уградња пројектних активности као нових услуга које се пружају у организацији
  - увођење нових давалаца услуга
- Да ли постоји могућност коришћења других извора финансирања услуге?
- Како је могуће укључити друге актере у пружање услуге и искористити њихове постојеће капацитете?

- Да ли је могућ обрт средстава (приходовање и повратно улагање)?
- Да ли услуга може бити пружана у оквиру профитног сектора, односно приватног предузетништва?

2. ОСОБЉЕ АНГАЖОВАНО НА ПРОЈЕКТУ

2.1. Особље ангажовано на пројекту

Наведите имена и презимена особа које ће учествовати на пројекту и функције у пројектном тиму (**водите рачуна о томе да се оне поклапају са ставкама које сте навели у буџету пројекта**) и њихове квалификације. Овде је потребно навести формално образовање, неформално образовање и релевантно радно искуство у другим пројектима или на пословима који су повезани са њиховим функцијама у тиму.

3. ПАРТНЕРСКЕ ОРГАНИЗАЦИЈЕ

Навести њихове податке, ресурсе и искуства релевантна за реализацију пројекта, партнера на пројекту. Посебно наведите да ли организација или стручни радници које планирате да ангажујете имају лиценце по основу Правилника о лиценцирању организација социјалне заштите или Правилника о лиценцирању стручних радника у социјалној заштити?

Објасните на који начин ће пројектно партнерство бити координисано (нпр. кроз посебна координациона тела, на редовним састанцима партнера и сл.)

4. КАПАЦИТЕТИ ЗА УПРАВЉАЊЕ И РЕАЛИЗАЦИЈУ ПРОЈЕКТА

4.1. Искуство у реализацији пројектата

Представите сваки од пројектата на којем сте учествовали са појединачном табелом. Укратко представите најзначајније резултате пројектата, а у делу о улози ваше организације наведите да ли је организација била носилац пројектата или партнер, на који начин је била укључена у реализацију пројектата и колико је запослених било укључено у пројекат.

4.2. Ресурси

Представите буџет ваше организације у три претходне године, према категоријама наведите колико запослених (стално или привремено) има ваша организација (нпр. радно место дефектолог - стално запослен; број запослених 3), којом опремом располагете (нпр. 4 компјутера, 1 возило, канцеларију површине 50м² и сл.) као и

остале релевантне ресурсе (овде можете навести нпр. 20 волонтера, 10 војника на служењу цивилног војног рока и сл.).

5. ПРИКАЗ БУЏЕТА

Представите укупне трошкове пројекта, као и износ који се тражи од Форума младих са инвалидитетом.

6. И 7. ИЗЈАВА ПОДНОСИОЦА ПРЕДЛОГА ПРОЈЕКТА И ПАРТНЕРА ПРОЈЕКТА

Ваш предлог пројекта мора бити потписан од стране како носиоца предлога пројекта тако и свих партнерских организација. Изјаву потписују особе одговорне за пројекат испред организације носиоца пројекта и партнера пројекта.